

Sprawozdanie z wyjazdu do Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie w 2015 r.

W trakcie dwutygodniowego pobytu w listopadzie 2015 r., w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie rozpoczęto porządkowanie zbioru fotograficznego Instytutu. Przejrzano cały zasób fotograficzny. Zweryfikowano istniejącą ewidencję albumów i tzw. teczek tematycznych niebieskich z fotografiami oraz dokonano jej porównania ze stanem w magazynach. Wstępnie zapoznano się z fotografiami i pocztówkami przepakowanymi dotychczas do folii poliestrowych i odpowiednich segregatorów. Następnie przeglądnięto fotografie, pocztówki i albumy nieuwzględnione w żadnej ewidencji, co zajęło najwięcej czasu podczas pobytu.

Sporządzono także ewidencję albumów fotograficznych w liczbie kilkudziesięciu sztuk. Przeglądając niezinventaryzowane fotografie luźne i pocztówki, rozpoczęto ich wstępną segregację na pewne grupy tematyczne, wkładając je do roboczych kopert i tek, a następnie pudeł archiwalnych (10 pudeł). Po dokonaniu wstępnego rozpoznania, zabrano się za umieszczanie tych materiałów w odpowiednich foliach zabezpieczających i pudełach (segregatory na fotografie). Czynności te wykonano w odniesieniu do materiałów dot. Legionów Polskich. Ponadto przystąpiono do łączenia fotografii z tzw. teczek niebieskich z założonymi grupami tematycznymi. Pudeła i albumy osygnowano roboczymi numerami. Zgodnie z wolą przedstawicieli Instytutu, do materiałów tych dołączono również wydawnictwa albumowe (ok. dwudziestu), które są pomocne przy identyfikacji nieopisanych zdjęć – większość z nich pochodzi z okresu międzywojennego. Ponieważ w kolekcji tej, obok wspomnianych wydawnictw, zgromadzono również reprodukcje, pocztówki itd., powinna się ona właściwie nazywać zbiorem ikonograficznym.

Podczas pobytu skupiono się na wstępnym rozsegregowaniu materiałów nieuwzględnionych w żadnej ewidencji Instytutu. Weryfikacji należało poddać istniejące wcześniej grupy chronologiczne – przepakowane do folii poliestrowych i segregatorów na fotografie (jest ich kilka). Przy pobieżnym ich przeglądnięciu zauważono pewne pomyłki. Ponadto wydaje się, że podział jedynie według chronologii jest zbyt ogólny (np. 1914–1915). Nie ma bowiem pewności, że niektóre fotografie lub pocztówki pochodzą z danego okresu. Po pierwsze nie wszystko można zweryfikować według narzuconego kryterium jednego lub dwóch lat, a po drugie, bardziej użyteczne są grupy tematyczne (Legiony Polskie, Polska Organizacja Wojskowa, Polski Korpus Posiłkowy itd.), które obejmują zazwyczaj dłuższy okres niż cykl jednoroczny czy dwuletni. Za tematycznym ujęciem przemawia również fakt, że całkowite opisanie każdego obiektu ikonograficznego zajmie z pewnością więcej czasu niż pogrupowanie w bloki tematyczne, które ułatwią dotarcie do poszukiwanych materiałów już teraz. Ułożenie fotografii jedynie chronologicznie jest zbyt ogólne i do czasu dokładnego opisanie każdej z nich w bazie danych nie będzie ten zbiór przystępny dla użytkowników.

Według opinii porządkującego, materiały luźne trzeba w całości podzielić według jednych grup tematycznych. Fotografie, reprodukcje oraz pocztówki luźne przepakowane wcześniej do tzw. tematycznych teczek niebieskich i do grup chronologicznych, jak również materiały ikonograficzne rozsegregowane wstępnie w 2015 r., należy wspólnie połączyć w odpowiednie grupy tematyczne. Dopiero tak rozmieszczone wypada zabezpieczyć w foliach poliestrowych i segregatorach na fotografie, czy też w teczkach bezkwasowych i pudłach archiwalnych. Uporządkowane w ten sposób muszą zostać osygnowane. Po zakończeniu tej pracy powinno nastąpić końcowe opracowanie – dokładniejsze rozpoznanie i opisanie fotografii, poczynając od najstarszych chronologicznie grup – okresu sprzed I wojny (m.in. okres strzelecki), I wojny światowej (Legiony Polskie, POW itd.), aż do fotografii z czasów powojennej emigracji. Po tym końcowym etapie fotografie trzeba już uwzględnić w ewidencji elektronicznej Instytutu.

Sylwester Rękas
Archiwum Narodowe w Krakowie